

Programnämnd Samhällsbyggnad

Aktualitetsprövning av översiktsplanen

Sammanfattning

Varje kommun ska enligt Plan- och bygglagen ha en aktuell översiktsplan. Kommunfullmäktige ska ta ställning till översiktsplanens aktualitet varje mandatperiod. Örebro kommuns översiktsplan "Vårt framtida Örebro" beslutades i kommunfullmäktige 24 mars 2010.

Stadsbyggnad anser att strategierna i översiktsplanen är aktuella. Därför kan översiktsplanen förklaras aktuell och inga genomgripande förändringar behövs.

Inom vissa teman behövs däremot revideringar för att översiktsplanen ska stämma överens med nyare planeringsunderlag och styrdokument:

- Kulturmiljö
- Trafik
- Järnvägsreservat för Nobelbanan
- Natur och grönstruktur
- Vatten, vattenförsörjning och avloppshantering
- Förtätning och blandning
- Handel
- Kommunala verksamhetslokaler
- Kultur
- Landsbygd

Översiktsplanen bör behålla nuvarande disposition och struktur och bygga på den digitala webbpresentation som finns för nuvarande översiktsplan.

Beslutsunderlag

"Vårt framtida Örebro – Översiktsplan för Örebro kommun"

www.orebro.se/oversiktsplan

Föreliggande tjänsteskrivelse

Förslag till beslut

Stadsbyggnad föreslår programnämnd Samhällsbyggnad

Föreslå kommunstyrelsen att

1. Översiktsplanen förklaras aktuell i sin helhet.

2. Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram förslag på revidering för vissa teman för att inarbeta utredningar och andra styrdokument har tagits fram efter översiktsplanens antagande.

3. Översiktsplanens struktur och disposition inklusive webb-presentation bibehålls.

Ärendet ska vidare till kommunfullmäktige för beslut.

Ärendet

Bakgrund

Varje kommun ska enligt Plan- och bygglagen ha en aktuell översiktsplan som kommunfullmäktige ska ta ställning till varje mandatperiod. Översiktsplanens syfte är att ge vägledning och stöd i beslut om användningen av mark- och vattenområden samt hur den byggda miljön ska utvecklas och bevaras.

Eftersom översiktsplanen "Vårt framtida Örebro" antogs 2010 är det dags att ta ställning till översiktsplanens aktualitet.

Ur Plan- och bygglagen kapitel 3:

27 § Kommunfullmäktige ska minst en gång under mandattiden pröva om översiktsplanen är aktuell i förhållande till kraven i 5 §.

5 § Av översiktsplanen ska framgå

1. grundragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden,

2. kommunens syn på hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras,

3. hur kommunen avser att tillgodose de redovisade riksintressena och följa gällande miljö kvalitetsnormer,

4. hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen, och

5. sådana områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen som avses i 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken.

(Kommentar punkt 1-3: Stadsbyggnad anser att översiktsplanen uppfyller och är aktuell på dessa punkter. Kommentar punkt 4: Reionala utvecklingsstrategin (RUS) och planeringsunderlaget Regional översiktlig planering (RÖP) är antagna senare Örebros översiktsplan men stämmer ändå väl överens med dessa. Kommentar punkt 5: Det är valfritt om kommunen vill peka ut s.k. LIS-områden och Örebro kommun har valt att hittills inte göra det, men det kan komma att ingå i revidering av landsbygdstema, se nedan.)

Stadsbyggnad anser att strategierna i översiktsplanen är aktuella så att inga genomgripande förändringar behövs och översiktsplanen kan förklaras aktuell. Kommunen borde dock ändå efter valet påbörja en revidering av översiktsplanen för vissa teman.

Ambitionsnivå

Arbetet med att revidera översiktsplanen bör inte utgå från ”blankt papper” vilket skulle medföra mycket arbete både på tjänstemannanivå, politiskt och med medborgardialog. Revideringen bör istället utgå från de strategier och utbyggnadsplaner som finns i nuvarande översiktsplan. Sedan 2010 har olika dokument och planer tagits fram eller pågår och tankar kring olika stadsdelar fördjupats. Det handlar om Vattenplan, VA-plan, Trafikprogram, Klimatplan, Naturplan, kulturmiljöinventering, kvalitetsprogram södra Ladugårdsängen, planprogram Pappersbruket, järnvägsområdet mm. Det viktigaste ur dessa dokument som rör markanvändning bör sammanfattas och inkluderas i översiktsplanen istället för det som står där nu, som i och med de nya planerna kan ha blivit inaktuellt. Detta är till största del redaktionellt arbete.

Revideringen bör ha en ganska låg ambitionsnivå när det gäller medborgardialog. Eftersom flera av planerna som utgör underlag för revideringen redan är antagna är ju nämligen påverkansmöjligheten liten. Medborgardialog och remisser är i de flesta delar redan utförda.

Nuvarande översiktsplan presenteras främst digitalt på www.orebro.se/oversiktsplan. Dokumentet är integrerat i orebro.se med bra sökmöjligheter. Det finns en klickbar karta med länkar från texten till kartan och från kartan till texten, vilket gör den till ett bra och använt arbetsverktyg. Eftersom en hel del resurser har lagts på översiktsplanens digitala lösning rekommenderar vi att hålla fast vid denna och göra revideringen i den struktur och disposition som översiktsplanen har idag.

Översiktsplanens aktualitet i olika delar

- Kulturmiljö. Kommunen har numera en kulturmiljöinventering som används som kunskapsunderlag i exempelvis bygglovsprövningar. Kulturmiljöinventeringen behöver sammanfattas och de viktigaste stadsdelarna och byarna där störst kulturmiljöhänsyn behöver tas pekas ut i översiktsplanen.
- Trafik. Transportplanen ersätts under våren 2014 av ett Trafikprogram med nya strategier för trafikplaneringen. Ett underlag finns framtaget för vilken text ur trafikprogrammet som borde inkluderas i översiktsplanen. Dessa ställningstaganden behöver konkretiseras på kartan, exempelvis cykelnätet. Underlag för detta finns.
- Järnvägsreservat. I nuvarande översiktsplan finns flera olika reservat för framtida snabbspår Stockholm-Oslo. Detta försvårar planering och utbyggnad i stadens sydvästra utkanter. En utredning utförs just nu för att kunna stryka vissa reservat och förfina andra.
- Naturplan. Kommunen har nyligen antagit en naturplan och ett uppdrag ska påbörjas att uppdatera Örebro Grönstruktur, vilken finns inarbetad i översiktsplanen. En genomgång behövs dock så att dokumenten blir samstämmiga.
- Vatten. Kommunen har en vattenplan antagen av kommunfullmäktige 2012-12-19. Utifrån den är några ställningstaganden ändras och

läggas till samt en karta över vattendragens status inkluderas. Ett färdigt underlag för denna revidering finns. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har gjort en översvänningsriskkartering vars kartor behöver inkluderas.

- Avlopp och vattenförsörjning. Kommunen har tagit fram en Vatten- och avloppsplan som visar byar i kommunen för vilka kommunen kommer att behöva ta över ansvaret för vatten- och avloppshanteringen i. Den planeras antas av kommunfullmäktige under våren 2014.
- Förtätning och blandning. Översiktsplanen har förtätning som strategi. Översiktsplanen talar också om blandad bebyggelse. Men översiktsplanen behöver bli något tydligare med under vilka förutsättningar förtätning är lämpligt och inte, samt hur denna blandning ska göras. Dessa frågor diskuteras i arbetet med en "Handlingsplan för Örebros byggande" som tas fram just nu. Vissa saker ur detta arbete kan vara lämpliga att inkludera i översiktsplanen, bland annat bostadspolitiska mål.
- Handel. En handelsutredning genomförs just nu, vilket skulle kunna ge nya ställningstaganden om handel som är lämpliga att ta med i översiktsplanen.
- Skola, förskola, gruppboendestäder, särskilda boenden. Översiktsplanen skulle kunna inkludera principer för lokalisering av kommunala verksamheter samt reservera mark för de framtida behov som är tydliga i dagsläget.
- Kultur. Se om det finns något i kommunens nya Kulturplan som är relevant för markanvändningsplaneringen.
- Landsbygd och mindre tätorter – Ställningstaganden om lämplig lokalisering av ny bebyggelse på landsbygden är mycket övergripande i nuvarande översiktsplan och har visat sig vara ett klenst beslutsstöd. Nya kommunala verksamhetsområden för vatten och avlopp kan öka antalet förfrågningar på platser som förut inte varit aktuella, vilket kommunen behöver ta ställning till. Den tätortsnära landsbygden utvecklas också snabbare då centralorten växer. Tydligare och geografiskt kopplade ställningstaganden om var det är särskilt lämpligt med ny bebyggelse utanför centralorten behövs som beslutsunderlag. Detta behöver synkroniseras med den landsbygdsstrategi som ska tas fram.
- Översiktsplanens karta revideras utifrån de fördjupade översiktsplaner som antagits för Vinna-området och Långområdet, samt den fördjupade översiktsplan för Vivalla och för järnvägsområdet som är under arbete. Inför FÖP Järnvägsområdet har beslut fattats om att behålla järnvägen i ytläge.
- Utbyggnadsområden. Vissa utbyggnadsområden som visas i översiktsplanens karta är redan genomförda. Andra utbyggnadsområden eller omvandlingsområden har kommit något längre i planeringen så att texten till området i kartan kan förbättras. Detta gäller exempelvis Österplan, Aspholmen, Mejeriet, Pappers bruket mfl

Organisation

Det huvudsakliga arbetet med att revidera översiktsplanen utförs av Stadsbyggnad. Andra förvaltningar i kommunen behöver bidra i arbetet.

Kultur och Fritid, Tekniska förvaltningen, Miljökontoret, och Enheten för hållbar utveckling, Lokalförsörjningsenheten, Ekonomistyrning och analys, Näringslivskontoret, Barn och Utbildning, Social välfärd och Kommunikationsavdelningen önskas delta i varierande grad. Stadsbyggnad i samarbete med Kommunledningskontoret tar inledningsvis fram en projektplan med utförligare förslag på organisation och kommunikationsplan. Projektplanen förankras i Programnämnd Samhällsbyggnad som också kan utse en politisk styrgrupp.

Beredning

Aktualitetsförklaringen har tagits fram av Anita Iversen, Planstrateg på Stadsbyggnad, och förankrats med kollegor inom förvaltningen.

Inkomna synpunkter

Länsstyrelsens har i maj 2013 tillfrågats om deras syn på översiktsplanens aktualitet i enlighet med PBL 3:28 (*Länsstyrelsen ska minst en gång under den mandattid som avses i 27 § redovisa sina synpunkter i fråga om sådana statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet. Synpunkterna ska redovisas i en sammanfattande redogörelse till kommunen. Av redogörelsen ska det framgå hur synpunkterna förhåller sig till översiktsplanen. Länsstyrelsen ska lämna en sådan redogörelse till kommunen också när kommunen begär det.*) Länsstyrelsen har meddelat att man av tidsbrist inte kan tillhandahålla en redogörelse.

Konsekvenser

Det finns lagkrav på att ha en översiktsplan och den har viss juridisk betydelse i överprövning av planer och bygglov. Kommunen har därutöver valt att ta fram andra styrdokument, vilket är helt frivilligt men i stort saknar juridisk betydelse. Nuvarande situation med en översiktsplan från 2010 och andra nyare kommunala dokument ger därför en otydlighet.

En aktuell översiktsplan är ett användbart styrdokument.

En revidering av översiktsplanen tar resurser i form av arbetstid.

Anita Iversen, planstrateg översiktsplanering

Protokollsutdrag

Kommunfullmäktige

Sammanträdesdatum: 2014-05-21

Justeringsdatum: 2014-05-26

Anslagsdatum: 2014-05-27

§ 200 Aktualitetsförklaring av Översiktsplanen

Ärendenummer: Ks 400/2014

Handläggare: Anita Iversen

Ärendebeskrivning

Varje kommun ska enligt Plan- och bygglagen ha en aktuell översiktsplan. Kommunfullmäktige ska ta ställning till översiktsplanens aktualitet varje mandatperiod. Örebro kommuns översiktsplan ”Vårt framtida Örebro” beslutades i kommunfullmäktige 24 mars 2010. Stadsbyggnad anser att strategierna i översiktsplanen är aktuella. Därför kan översiktsplanen förklaras aktuell och inga genomgripande förändringar behövs.

Inom vissa teman behövs däremot revideringar för att översiktsplanen ska stämma överens med nyare planeringsunderlag och styrdokument: Kulturmiljö, Trafik, Järnvägsreservat för Nobelbanan, Natur och gröstruktur, Vatten, vattenförsörjning och avloppshantering, Förtätning och blandning, Handel, Kommunala verksamhetslokaler, Kultur, Landsbygd. Översiktsplanen bör behålla nuvarande disposition och struktur och bygga på den digitala webbpresentation som finns för nuvarande översiktsplan.

Ärendet behandlades av programnämnd Samhällsbyggnad den 1 april och av kommunstyrelsen den 22 april 2014.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag kommunstyrelsen, 2014-04-22 § 96

Protokollsutdrag programnämnd Samhällsbyggnad, 2014-04-01 § 39

Stadsbyggnads tjänsteskrivelse, 2014-03-06

”Vårt framtida Örebro - Översiktsplan för Örebro kommun”

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Översiktsplanen förklaras aktuell i sin helhet.
2. Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram förslag på revidering för vissa teman för att inarbeta utredningar och andra styrdokument har tagits fram efter översiktsplanens antagande.

3. Översiktsplanens struktur och disposition inklusive webb-presentation bibehålls.

Yrkande

Björn Sundin (S), Fredrik Persson (MP), Johan Åqvist (FP), Behcet Barsom (KD) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Jonas Millard (SD) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag med tillägget av ordet "som" i beslutspunkt 2. Beslutspunkt 2 ska därmed lyda "Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram förslag på revidering för vissa teman för att inarbeta utredningar och andra styrdokument som har tagits fram efter översiktsplanens antagande."

Proposition

Ordförande Lars O Molin finner att det endast finns ett förslag till beslut, det vill säga kommunstyrelsens justerade förslag, och att kommunfullmäktige beslutar enligt detta.

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar:

1. Översiktsplanen förklaras aktuell i sin helhet.
2. Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram förslag på revidering för vissa teman för att inarbeta utredningar och andra styrdokument som har tagits fram efter översiktsplanens antagande.
3. Översiktsplanens struktur och disposition inklusive webb-presentation bibehålls.